Maa- ja metsätalousministeriö Neuvostoraportti EU/12/2024-MMM-126

Uusitalo Laura, Hörman Ari, Kallio Matias, Kytölä Tapio, Ratasvuori Heta, Juhola Charlotta

13.12.2024

Maatalous- ja kalastusneuvoston 9.-10.12.2024 neuvosto-raportti

Kokous

Maatalous- ja kalastusneuvosto 9.-10.12.2024

Maatalous- ja kalastusneuvosto järjestettiin Brysselissä 9.-10.12.2024. Kokouksessa Suomea edusti maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah.

Kokouksessa olivat ensimmäistä kertaa paikalla uusia komissaareja: maatalouskomissaari Cristophe Hansen, ympäristökomissaari Jessika Roswall, kalastus- ja merikomissaari Costas Kadis sekä terveydestä ja eläinten hyvinvoinnista vastaava komissaari Olivér Várhelyi.

Jäsenvaltiot hyväksyivät neuvoston päätelmät yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) tulevaisuudesta yksimielisesti, jotka uusi maatalouskomissaari Hansen otti tervetulleena syötteenä vastaan. Hansen kertoi YMP:n uudistuksen ja 100-päivän vision valmistelusta, johon nykyinen YMP antaa toimivan pohjan. Hansen korosti yhteistyötä ja konsensusta sekä maatalouden kannattavuutta sekä nuoria ja uusia viljelijöitä, joille tulevaisuutta pitää rakentaa. Hansen kertoi myös työn alla olevista aloitteista yksinkertaistamiseen, elintarvikeketjuun ja valtiontukiin liittyen.

Metsien seurantakehykseen liittyvässä keskustelussa jäsenvaltiot olivat kriittisiä ja toivoivat esityksen kattavuuden kaventamista. Moneen keskeiseen kysymykseen ei ole saatu vastauksia. Työtä on edelleen paljon.

Maatalous- ja ympäristökomissaari edustivat yhdessä komissiota biotalouskeskustelussa ja aikovat tehdä yhteistyötä jatkossakin. Biotalouskohdan yhteydessä käsiteltiin myös Suomen tiedotusasia biokaasun ja ravinteiden kierrätyksen pullonkaulojen poistamisesta. Aloitetta tuki kokouksessa parikymmentä jäsenvaltiota.

Kokouksessa saatiin myös tilannekatsaukset eläinten hyvinvoinnista kuljetuksissa sekä kasvien ja metsänlisäysaineistojen sekä uusien kasvinjalostuksen genomitekniikoiden asetusehdotusten käsittelyistä.

Ministerien kaksipäiväisen kokouksen päätteeksi saavutettiin yhteisymmärrys Atlantin, Pohjanmeren, Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksista vuodelle 2025.

Lisäksi neuvoston muissa asioissa keskusteltiin mm. eläinten hyvinvointilainsäädännön laajemmasta uudistustarpeesta, eläintautien torjunnasta, bioteknologioiden antamista mahdollisuuksista maataloudelle ja elintarviketuotannolle sekä ruokahävikin vähentämisestä.

Seuraava maatalous- ja kalastusneuvosto järjestetään Puolan puheenjohtajakaudella 27.1.2025 Brysselissä.

1. Esityslistan hyväksyminen (16385/24)

Esityslista hyväksyttiin asiakirjan 16385/24 mukaisena.

2. A-kohtien hyväksyminen

Muiden kuin lainsäädäntökohtien luettelo (16499/24)

A-kohdat hyväksyttiin asiakirjan 16499/24 mukaisesti.

KALASTUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

3. Neuvoston asetus unionin vesillä ja unionin kalastusaluksiin tietyillä unionin ulkopuolisilla vesillä sovellettavien tiettyjen kalakantojen kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuosiksi 2025 ja 2026 (Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta) (16055/24) (Ratasvuori)
Poliittinen yhteisymmärrys

ja

4. Neuvoston asetus eräiden kalakantojen ja kalakantaryhmien Välimerellä ja Mustallamerellä sovellettavien kalastusmahdollisuuksien vahvistamisesta vuodeksi 2025 (Komission ehdottama oikeusperusta: SEUT 43 artiklan 3 kohta) (16057/24) (Ratasvuori)
Poliittinen yhteisymmärrys

Maatalous- ja kalastusneuvoston ensimmäisenä päivänä käytiin keskustelu molemmista ehdotuksista. Puheenjohtaja kertasi valmistelu- ja neuvottelutilanteen.

Meri- ja kalastuskomissaari Costas Kadis oli ensimmäistä kertaa paikalla. Komissaari kävi alkuun läpi kolmansien maiden kanssa (Yhdistynyt kuningaskunta, Norja) käytyjen neuvottelujen tuloksia. Koillis-Atlantin osalta oli saatu aikaiseksi sopimus kaikista yhteisesti hallinnoitavista kalakannoista. Myös muiden rannikkovaltioiden kanssa oli päästy sopimukseen aikataulussa. Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa käydyt neuvottelut johtivat positiiviseen lopputulokseen. Norjan kanssa neuvottelut ovat olleet erityisen hankalat tänä vuonna. Norjan kanssa on vielä avoinna olevia asioita (muun muassa atlanto-skandisen sillin kalastus ja mustakitaturska). Komissaari painotti, että on tarpeen jatkaa ponnisteluja ja huolehtia, että kalastus on linkissä myös muihin politiikkasektoreihin. Komissaari toi esille, että komissiolla on nyt vähemmän liikkumavaraa kuin aiemmin. Suurimmalle osalle kalakannoista haetaan kestävän enimmäistuoton mukaisia kalastusmahdollisuuksia. Komissaari kertoi, että Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahasto voi tarjota tukea vähennyksistä kärsiville kalastajille. Komissaari kehotti yhteistyöhön Irlannin kanssa Englannin kanaalissa hyödynnettävän kiintiöpoolin lisäämiseksi. Komissaari huomautti, että Läntisen Välimeren suunnitelmasta on päätetty lainsäätäjien kesken ja on päädytty nimenomaan haavoittuvien lajien systeemiin. Komissio valvoo perustamissopimuksen noudattamista ja on sitoutunut noudattamaan lainsäädäntöä. Komissaarin mielestä Välimerellä ei ole huomioitu riittävästi kalastuskapasiteetin ongelmaa, eikä kiinnitetty riittävästi huomiota valikoitavuuteen. Komissaari toisti vielä lopuksi kalastajilla olevan kompensaatio- ja tukimahdollisuuksia.

Jäsenvaltiot toivat esille heille ongelmallisia kohtia asetusehdotuksissa. Erityisesti Läntisen Välimeren ehdotus oli suuri pettymys alueella kalastaville jäsenvaltioille. Kyseiset jäsenvaltiot varoittelivat

merkittävistä negatiivisista taloudellisista vaikutuksista. Muutama jäsenvaltio oli tehnyt yhdessä oman vastaehdotuksensa komissiolle ja toivoi, että keskusteluja jatkettaisiin sen pohjalta. Muutama jäsenvaltio pyysi pientä joustavuutta ankeriaan kalastukseen. Muutama jäsenvaltioista oli huolissaan kalastussuhteista Norjan kanssa. Jäsenvaltioiden kesken oli erimielisyyttä Pohjois-Atlantilla uudelleen avautuvan turskan kalastusmahdollisuuden sisäisestä jakomenettelystä. Mustanmeren osalta komission ehdotukseen oltiin tyytyväisiä. Yksi jäsenvaltio halusi aktivoida oman ensisijaisuusmenettelyn makrillin kalastuksessa. Yksi jäsenvaltio kertoi käyttävänsä tänä vuonna Haagin preferenssiä, jota muutamat vastustivat. Muutamat jäsenvaltiot nostivat esille kolmansien maiden kestämättömän toiminnan. Tarve tieteellisen tiedon parantamiselle nousi myös esille parissa puheenvuorossa.

Kokous venyi hieman keskiviikon puolelle, kun neuvosto kokoontui toisen kokouspäivän päätteeksi tarkastelemaan puheenjohtajan uusia kompromissiversioita asetuksista. Komissaari Kadis esitteli puheenjohtajan kompromissipaketin muutokset tuoden esille olevansa tyytyväinen siihen, että kaikkien jäsenvaltioiden huolet oli pystytty ottamaan huomioon. Tällä kertaa neuvottelut keskittyivät erityisesti Välimereen.

Jotkin jäsenvaltiot yrittivät vielä esittää viime hetken muokkauksia ja korjauksia kompromissipakettiin. Muutama jäsenvaltio toi esille, etteivät voi hyväksyä Haagin preferenssin käyttöä. Lopulta neuvosto kuitenkin saavutti yksimielisen poliittisen yhteisymmärryksen koskien Atlantin ja Pohjanmeren kalastusmahdollisuuksia. Biskajanlahden ja Cadizinlahden osalta kompromissista puuttui vielä joitain tietoja ja niiden osalta päätettiin antaa Coreperille mandaatti täydentää luvut ennen asetuksen voimaantuloa. Välimeren ja Mustanmeren kalastusmahdollisuuksista sovittiin myös yksimielisesti.

MAATALOUS

Muut kuin lainsäädäntöasiat

5. Viljelijäpainotteinen vuoden 2027 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka: neuvoston 21. ja 22. lokakuuta 2024 pidetyn istunnon jatkotoimet (14797/24) (Kallio)
Keskustelu

Puheenjohtaja oli tyytyväinen, että lokakuun maatalous- ja kalastusneuvostossa käsitellyt 26 jäsenvaltion tukemat päätelmät muuttuivat koko neuvoston yksimielisiksi päätelmiksi. Viljelijöiden kannalta hyvä asia, että jäsenvaltioilla on yhteinen viesti maatalouden tulevaisuudesta. Päätelmät antavat komissiolle ja uudelle maatalouskomissaarille viestin, miten kehittää maatalous- ja elintarviketuotantoa ja valmistella yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistusta. Maanviljelijät tuottavat hyödykkeitä ja takaavat ruokaturvan niin EU:ssa kuin maailmanlaajuisesti kilpailukykyä vahvistaen. YMP tarvitsee riittävän rahoituksen, vaikka monivuotista rahoituskehystä ei päätelmissä ennakoida. Niin suorien tukien ensimmäinen pilari kuin maaseudun kehittämisen toinen pilari tarvitaan osana riippumatonta YMP:tä. Erityisesti sukupolvenvaihdoksiin ja nuorten viljelijöiden tukemiseen pitää panostaa ja sääntöjä yksinkertaistaa sekä vahvistaa digitaalisuutta ja kestävyyttä, mihin päästään vain yhteisymmärryksellä ja oikeanlaisilla kannustimilla. Jotta sektori on kriisinkestävä, täytyy vastata nopeammin ja tehokkaammin kriisitilanteisiin.

Maatalouskomissaari Cristophe Hansen sanoi, että on suuri kunnia olla ensimmäistä kertaa AGRIFISH-neuvostossa ja odottavansa yhteistyötä innolla. Hän kiitti Unkaria kovasta työstä päätelmien kanssa ja piti neuvoston yhteistä viestiä merkityksellisenä. On tärkeä tehdä läheistä yhteistyötä viljelijöiden kanssa. On annettava positiivinen näkymä uusille ja nuorille viljelijöille, sillä viljelijöiden vanhetessa ei ole varaa menettää seuraavaa sukupolvea. Hansen kuvasi geopoliittista tilannetta vaikeaksi, mikä luo myös EU:n sisällä kilpailua politiikan painotuksista, joissa korostuvat nyt myös mm. puolustus, sosiaaliset asiat, ilmasto ja esimerkiksi asumiseen liittyvät kysymykset.

Hansen kertoi työn alla olevista aloitteista. Komissio antaa pian ehdotukset yhteisen markkinajärjestelyasetuksen päivityksestä sekä jäsenvaltioiden rajat ylittäviä epäreiluja kauppatapoja ehkäisevästä lainsäädännöstä. Komissio työstää parhaillaan ehdotusta valtiontuen de minimis rajan nostosta, jota moni jäsenvaltio on ehdottanut. Komissio käynnistää myös maatalous- ja elintarvikealan

sidosryhmistä koostuvan lautakunnan työn, jota maatalouskomissaari alkaa itse johtaa, ja jota konsultoidaan valmisteilla olevan politiikan suunnasta. Maatalouskomissaari vakuutti, ettei tämä tule korvaamaan lainsäätäjien panosta.

Hansenin mukaan viljelijät ovat olleet pettyneitä liialliseen sääntelyyn, rahoituksen vähenemiseen ja odottamattomiin riskeihin. Komission ja lainsäätäjien velvollisuus on muuttaa politiikan suuntaa. Toisaalta COVID-19 kriisi nosti ruoantuotannon merkityksen uudella tavalla esille koko yhteiskunnan huoltovarmuuden ja iskunkestävyyden kannalta. Maatalouden strateginen rooli onkin huomioitu kaksissa viimeisissä EU:n päämiesten päätelmissä sekä myös EU:n strategisessa agendassa. Hansen piti komission puheenjohtaja von der Leyenin lanseeraamaa strategista dialogia menestyksenä.

Hansen kertoi työn alla olevasta maatalouden- ja ruoantuotannon tulevaisuutta käsittelevästä visiosta. Vision tavoitteena on suunnata sitä, miten viljelijät voivat jatkaa työtään myös 2030-, 2040- ja 2050-luvuilla. Tähän päästäkseen tarvitaan laajaa näkökulmaa ja yhteistyötä. Nyt komissaarin tehtävissä on maatalouden lisäksi myös ruoka. Tarkoituksena on rakentaa tiekartta siitä, miten muut maatalouteen vaikuttavat lainsäädännöt otetaan huomioon. Komissio aikoo valmistella sukupolvenvaihdoksia käsittelevän strategian, kestävää kotieläintuotantoa käsittelevän strategian sekä valmistella uuden kestävyyden seurantajärjestelmän (sustainability benchmarking). EU:n tilintarkastustuomioistuimen tuore raportti osoittaa, että maatalousala on vähentänyt päästöjä 2 prosenttia vuosina 2022-2023, mikä ei ole paljon, mutta enemmän kuin esim. liikennealalla on vähennetty. Se osoittaa, että YMP:n arkkitehtuuri on toimiva.

YMP säilyy Hansenin mukaan päätyökaluna viljelijöiden tukemisessa jatkossakin. Tarvitaan riittävä rahoitus YMP:lle, jossa sukupolvenvaihdokset ovat avainkysymys. Tuotanto on turvattava kaikilla EU:n alueilla ja erityisolosuhteet ja luonnonhaittakysymykset huomioitava. Lisäksi on panostettava sopeutumiseen, sillä juuri viljelijät kohtaavat ilmastonmuutoksen vaikutukset ensimmäisenä. Mahdollisuus hankkia rahoitusta ja maata ovat merkittäviä asioita. Nykyinen kahden pilarin malli ja itsenäinen YMP ovat hyvä pohja uudistukselle.

Hansen pohti myös kysymystä YMP:n uudistuksen ajoituksesta. Seuraavan YMP:n uudistuksen olisi oltava valmis hyvissä ajoin ennen seuraavia EU-vaaleja (2029), sillä viimeisessä uudistuksessa vaalit hidastivat päätöksenteon valmistelua. Yksinkertaistamisessa ei ole kyse pelkästään komissiosta, vaan sitä tarvitaan myös jäsenvaltioilta toimeenpanossa. Hansen viittasi ottavansa vaikutteita sekä Draghin, Lettan että Niinistön raporteista. Komissio tulee antamaan yksinkertaistamista koskevan laajemman lakipaketin vuoden 2025 alussa, millä pyritään parantamaan kilpailukykyä. Hansen viittasi myös kolmansista maista tulevaan tuontiin, minkä suhteen olisi pyrittävä tasapuolisiin kilpailuedellytyksiin.

Lopuksi Hansen kertoi haluavansa kuulla jäsenvaltioiden syötteet 100 päivän visioon, jota ei valmistella tyhjiössä, vaan yhdessä kaikkien sidosryhmien kanssa.

Jäsenvaltiot ottivat uuden komissaarin tervetulleena vastaan. Eräs jäsenvaltio piti merkittävänä, että Hansen tulee EU:n perustaneesta jäsenvaltiosta, sillä YMP:n päätavoitteet on linjattu juuri siellä. Hansenin viesti nuorten sukupolvien ja sukupolvenvaihdosten edistämisestä kuului jäsenvaltioiden puheenvuoroissa vahvasti, monen muun pääviestin ohella.

Suomen tavoin muutkin jäsenvaltiot katsoivat, että **neuvoston yksimieliset päätelmät** antavat uudelle komissiolle ja maatalouskomissaari Hansenille erinomaiset eväät valmistella seuraavaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistusta ja 100 päivän visiota maatalouden ja ruoan tulevaisuudesta. Puheenjohtajavaltio Unkarin työtä kiiteltiin laajasti. Katsottiin, että nykyinen YMP, joka perustuu kahteen pilariin, on hyvä pohja seuraavalle uudistukselle. Muutama jäsenvaltio muistutti, että nykyistä mallia on sovellettu vasta alle kahden vuoden ajan. Muutama jäsenvaltio viittasi, että ulkoinen tukien tasaaminen on toteutettava seuraavalla rahoituskaudella. Todettiin, että kyse on kompromissista, jossa on ollut myös vaikeasti nieltäviä asioita.

Suomi painotti monen muun jäsenvaltion tavoin, että EU:n tulevan yhteisen maatalouspolitiikan tärkein tehtävä on varmistaa **kestävä, kilpailukykyinen ja kannattava elintarviketuotanto**. Tämä

edellyttää vahvaa maatalous- ja maaseutupolitiikkaa, joka tukee aktiivisten viljelijöiden tuloja ja toteuttaa perussopimuksen tavoitteet riittävän rahoituksen avulla. Elintarviketuotanto tulee nähdä osana EU:n strategista autonomiaa ja varautumista.

Suomen tavoin moni muukin jäsenvaltio korosti, että **kilpailukykyisen ja kannattavan** maataloustuotannon turvaaminen kaikilla EU:n alueilla on ensiarvoisen tärkeää. Nykyinen yhteisen maatalouspolitiikan kaksipilarinen rakenne ja uusi toimeenpanomalli ovat osoittautuneet asianmukaisiksi. Maatalouspolitiikan tukijärjestelmissä tulee kiinnittää erityistä huomiota yksinkertaistamiseen ja toimivuuteen järjestelmän rakenteesta riippumatta.

Jäsenvaltiot katsoivat, että tehokas elintarvikeketju edellyttää viljelijöiden aseman parantamista, läpinäkyvyyden lisäämistä ja epäreilujen kauppatapojen kitkemistä. Ketjun kaikkien osapuolten tulee saada oikeudenmukainen osuus luodusta lisäarvosta**.**

Jäsenvaltiot kertoivat myös yksityiskohtaisempia viestejään YMP:n uudistukseen. Suomi katsoi, että EU:n laajentumisen myötä on analysoitava mm. **tukikattoa.** Tukikaton ei tulisi kuitenkaan koskea kohdennettuja tukia, kuten ekojärjestelmiä, ympäristö- ja ilmastotukia tai tuotantoon sidottuja tukia. Kuultiin myös puheenvuoroja, joissa vaadittiin EU:n **riskienhallinnan kehittämistä**. Eräiden jäsenvaltioiden nostama ajatus YMP:n kansallisen rahoituksen joustavammasta käytöstä riskienhallintaan sai kannatusta.

Monissa puheenvuoroissa kuului Suomen puheenvuoron tavoin viesti tarpeesta YMP:n **vähentää hallinnollista taakkaa ja yksinkertaistaa** nykyisiä käytäntöjä. Suomi linjasi, että byrokratiaa on vähennettävä ja strategiasuunnitelmia on yksinkertaistettava voimakkaasti. Jäsenvaltiot tarvitsevat liikkumavaraa suunnitelman sovittamisessa kansallisiin olosuhteisiin. Yleisesti oltiin tyytyväisiä siihen, että uusi komissio on nostanut yksinkertaistamisen prioriteetikseen.

Muutama jäsenvaltio katsoi, että tarvitaan nykyistä vihreämpää maatalouspolitiikkaa. Eräs jäsenvaltio linjasi, että pinta-alaperusteiset tuet eivät ole nykyaikaa. Pitäisi nykyistä vahvemmin tarjota kannustimia viljelijöille.

Elinvoimaisten maaseutualeuiden ja maaseudun kehittämisen merkitys tuli esiin useissa puheenvuoroissa, mukaan lukien maaseudun kehittämisen merkitys ilmasto- ja ympäristötoimissa. Suomi toivoi komissiota sitoutumaan maaseutuvisioon. Suomi toi esille tarpeen huomiota erityisesti **Venäjän rajaalueiden** maatalouden ja maaseudun elinvoimaisuuden tukemiseen, mikä on tärkeää koko Euroopan turvallisuudelle ja huoltovarmuudelle.

Yhteenvedossaan maatalouskomissaari Hansen kertaili pääviestejään ja totesi, että rahoituksen tehokas ja tarkoituksenmukainen käyttö on seuraavien vuosien maatalouspolitiikan ydinasia. Hansenin mukaan ulkoinen ja sisäinen tukien tasaaminen reilulla tavalla sekä tukikatot ovat asioita, mistä pitää voida keskustella. Hän myös totesi tärkeäksi, että AGRIFISH-neuvostoon osallistuu tässä istunnossa jopa neljä eri komissaaria painottaen yhteistyön merkitystä. Hansen on valmis kutsumaan muitakin kollegion jäseniä kokouksiin. Hän kertoi olevansa luottavainen tulevaisuuteen ja yhteistyöhön jäsenvaltioiden kanssa ja kiitti siitä, että on saanut tukea ja myönteisiä viestejä.

<u>Lainsäädäntökäsittelyt</u>
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

6. Asetus seurantakehyksen perustamisesta selviytymiskykyisiä Euroopan metsiä varten (16255/24) (Kytölä)
Tilanneselvitys

Unkarin puheenjohtajakaudella metsien seurantakehystä käsiteltiin työryhmässä seitsemän kertaa ja Coreperissa kerran. Lisäksi oli kaksi työpajaa. Puheenjohtajavaltion edistymisraportin mukaan

jäsenvaltiot ovat huolestuneita siitä, että ne joutuvat tekemään merkittäviä muutoksia kansallisiin metsien inventointijärjestelmiinsä.
Jäsenvaltioille ei ole tullut selväksi, miksi tietoa kerätään ja pitävät kansallisia järjestelmiä luotettavampina kuvaamaan trendejä. Kaikki indikaattorit eivät ole riittävän kehittyneitä. Osa niistä soveltuisi paremmin tutkimukseen, raportissa todetaan.

Suuri osa jäsenvaltioista ei kannata pitkän aikavälin metsäsuunnitelmien sisällyttämistä asetukseen. Satelliittidatan kautta tehdyt kartat eivät useiden jäsenvaltioiden mielestä ole luotettavia, ellei niiden tietoja tarkasteta maastotutkimuksin.

Jäsenvaltiot kannattavat metsätiedon harmonisointia, mutta useimmat haluavat yksinkertaistaa ja kaventaa ehdotuksen soveltamisalaa. Karttapohjaisten tietojen ja niiden tulkinnan luotettavuuteen liittyy nykyisellään haasteita.

Ympäristökomissaari Jessika Roswall sanoi olevansa kokouksessa kuuntelumoodissa. Hän totesi, että tuholaiset, ilmastonmuutos ja kuivuus koettelevat Euroopan metsiä, minkä takia metsien resilienssin parantaminen on tärkeä. Tarvitaan vertailukelpoista tietoa, harmonisointia ja standardisointia. Sitä tarvitaan mm. biotalouden takia. Kaukokartoituksella on komissaarin mukaan suuri potentiaali ja sitä käytetään esimerkiksi hänen kotimaassaan Ruotsissa laajalti.

Keskustelussa 23 jäsenvaltiota käytti puheenvuoron. Vaikka moni hyväksyi komission esityksen tavoitteen, sen sisältöön tuli kritiikkiä käytännössä kaikilta jäsenvaltioilta. Lisätyötä tarvitaan. Moni halusi vähentää indikaattorien määrää.

Lähes kaikki jäsenvaltiot korostivat kansallisen metsien inventoinnin tärkeyttä metsien monitoroinnin peruspilarina. Moni piti myös kansallisten tietojen harmonisointia hyvänä. Näin tieto on vertailukelpoista. Itävalta totesi, että ENFIN (Euroopan kansallisten metsäinventoijien verkosto) tekee sitä jo. Itävalta, Ruotsi ja Latvia kyseenalaistivat esityksen tuoman lisäarvon. Lisäarvoa peräsivät myös Kroatia ja Liettua. Latvia korosti, ettei metsätietoa saa käyttää lainvoimaisena. Itävalta ja Kroatia korostivat alhaalta ylöspäin –näkökulmaa. Belgia toivoi pilottihanketta, jota kautta nähdään, mikä toimii.
Ainakin Ranska, Ruotsi, Slovenia ja Suomi miettivät, onko esitetty säädösmuoto tarkoituksenmukainen.

Ministeri Essayahin mukaan ensisijaisena tavoitteena tulisi olla, että jäsenvaltiotasoista tilastotietoa hyödynnetään laajemmin ehdotetun karttajärjestelmän sijaan. Karttapohjaisiin tietoihin ja niiden tulkinnan luotettavuuteen liittyy nykyisellään haasteita.

Edistymisraportin mukaan jäsenvaltioille ei ole edes selvää, mikä on monien liitteen I ja III indikaattoreiden tarkoitus, Essayah totesi. Hän jatkoi, ettei toimivaltaa saa siirtää tavalla, joka mahdollistaisi säädösten keskeisten osien muuttamisen, vaikuttaisi jäsenvaltioiden metsäpolitiikkaa koskevaan päätösvaltaan tai aiheuttaisi vaikeasti ennakoitavia vaikutuksia. Jäsenvaltioilla on Essayahin mukaan oltava riittävä liikkumavara, joka ottaa huomioon kansalliset erityispiirteet ja olosuhteet.

Vastauspuheenvuorossaan komissaari Roswall sanoi, että komissio antaa Copernicusista saatavat tiedot jäsenvaltioille ilmaiseksi. Unionin rahoittamat tutkimushankkeet parantavat satelliittitiedon laatua. Hänen mukaansa tulee kalliimmaksi, ellei toimita ja viittasi metsäpaloihin, joita on ollut 800 000 hehtaarin alueella. Kun saadaan yhteismitallista tietoa, voidaan paremmin reagoida.

Muut kuin lainsäädäntöasiat

7. Biotalouden tulevaisuuden mahdollisuudet (16244/24) (Kytölä)
Periaatekeskustelu

Tässä kohdassa käsiteltiin myös Suomen tiedotusasia ”Ravinteiden kierrätyksen ja biokaasun tuotannon tuotantomahdollisuuksien pullonkaulojen poistaminen maatiloilla.”

Ministeri Essayah sanoi, että maataloutta ja maaseutualueita pitäisi hyödyntää paremmin biokaasun ja biometaanin EU-tason tavoitteiden saavuttamisessa sekä biotalouden ja kiertotalouden edistämisessä. Biokaasun tuotanto ja ravinnekierto voivat edistää monella tavalla tilojen taloutta, kestävyyttä ja omavaraisuutta.

Ongelmana on, että maatalouden valtiontukisäännöt eivät salli maatilojen myydä tuottamaansa oman kulutuksen ylittävää osuutta biokaasusta markkinoille eivätkä lannan kuljetusta isompiin käsittelylaitoksiin. Toivoisimmekin, että komissio tarttuu tähän asiaan ja pohtii tulevassa yhteisessä maatalouspolitiikassa (YMP) ratkaisuja, miten maatilojen biokaasuinvestointeja ja ravinnekiertoa voitaisiin edistää, Essayah totesi.

Kokouksessa Suomen ehdotusta tuki suullisesti moni jäsenvaltio, joten asian takana oli yhteensä pari kymmentä jäsenvaltiota. Muutama jäsenvaltio mainitsi konkreettisesti tarpeen muuttaa valtiontukisääntöjä tältä osin.

Maatalouskomissaari Hansenin mukaan hänen tavoitteensa on lisätä eri lähteistä tulevaa kestävän uusiutuvan energian tuotantoa. Se lisää omavaraisuutta energiassa ja antaa viljelijöille mahdollisuuksia tulojen saamiseen eri lähteistä. YMP tukee kestävää lannoitteiden käyttöä ja auttaa korvaamaan mineraalilannoitteita. Parhaillaan keskustellaan, voidaanko kierrätyslantaa käyttää yli 170 kiloa hehtaaria kohti nitraattiherkillä alueilla.

Samoin tässä yhteydessä käsiteltiin kaksi puheenjohtajavaltion tiedotusasiaa:
- Kilpailukykyneuvoston 29. marraskuuta 2024 hyväksymät päätelmät mahdollisesta Euroopan laajuisesta tutkimus- ja innovointialoitteesta, jolla edistetään kestävää luonnonvarojen hallintaa, elintarvikejärjestelmien turvallisuutta ja biotalouden käyttöönottoa Keski- ja Itä-Euroopan potentiaalin hyödyntämiseksi.
- Kestävää maaperänhoitoa ja vesiresilienssiä, elintarvikejärjestelmien turvallisuutta ja biotaloutta koskevan toimintapolitiikan kehittämiseen perustuvan tutkimuksen ja innovoinnin prioriteetteja Keski- ja Itä-Euroopassa käsitelleen korkean tason ”BIOEAST ja enemmän: kumppanuus tulevaisuuden hyväksi”

Biotaloudesta puheenjohtaja esitti seuraavat **kysymykset keskustelun pohjaksi**:
1) *Miten tuleva YMP voi parantaa biotalouden toimitusketjujen kestävyyttä ja resilienssiä samalla kun tuetaan maaseutualueiden taloutta ja minimoidaan ympäristövaikutukset kansallisella ja paikallisella tasolla?*
2) *Minkälaiset sääntelyn ja politiikan muutokset ovat tarpeen, jotta voidaan parantaa EU:n biopohjaisten tuotteiden kilpailukykyä globaaleilla markkinoilla ja samalla varmistaa, että ne ovat yhdenmukaisia EU:n ympäristötavoitteiden kanssa?*

Ministeri Essayahin mielestä maaseutualueiden ja biotalouden merkitys huoltovarmuudelle ja kokonaisturvallisuudelle tulisi tunnistaa nykyistä paremmin. Biotaloutta tulee edelleen vahvistaa pitämällä se myös tulevan YMP-kauden tavoitevalikoimassa.

Biotalouteen kytkeytyvän yritystoiminnan tukemiseen ja rahoitukseen tarvitaan Essayahin mukaan tulevaisuudessakin maaseudun kehittämisen toimenpiteitä, jotta myös mikro- ja pienyritysten rooli paikallis- ja aluetaloudessa voi kasvaa. Osana yhteisen maatalouspolitiikan toimeenpanoa maaseudun kehittämisessä tulee jatkossakin huomioida kriittisen infrastruktuurin rahoittaminen. Tarvitsemme panostusta vesihuoltoon ja laajakaistoihin, Essayah totesi.

Komission tulee Essayahin mukaan tunnistaa ja arvioida keskeisimpiä esteitä biopohjaisten tuotteiden markkinoille pääsyyn ja etsiä niille ratkaisuja. Komission tulee myös arvioida mahdollisuuksia EU-lainsäädännön yksinkertaistamiseksi, ristiriitaisuuksien karsimiseksi ja hallinnollisen taakan vähentämiseksi. Kaikkea sääntelyä on arvioitava näiden tavoitteiden näkökulmasta, jotta emme päädy toimimaan tavoitteidemme vastaisesti.

Päivitettävän biotalousstrategian keskiössä tulee olla teollisuuden uudistaminen, EU:n kilpailukyvyn ylläpitäminen, biomassapohjaisten tuotantoketjujen jalostusarvon kasvattaminen ja kriittisten

bioteknologioiden edistäminen. Näitä edistämään tarvitsemme eurooppalaisen kestävien biotuotteiden allianssin EBBAn, Essayah sanoi.

Puheenjohtaja kiitti Suomea, joka on biotalousasioissa edelläkävijä. Suomen puheenjohtajakaudella vuonna 2019 hyväksyttiin ensimmäiset neuvoston päätelmät biotaloudesta.

Maatalouskomissaari Hansenin mukaan keskustelu biotaloudesta tulee oikealla hetkellä uuden komission aloittaessa. Hän myös korosti sitä, että maatalouskomissaari ja ympäristökomissaari ovat tässä yhdessä ja se ei ole viimeinen kerta. Hansenin mukaan biotalouden odotetaan tuottavan tuloja ja strategian lisäarvoa. Tavoitteena on edistää kilpailukykyä ja välttää hallinnollisen taakan lisäämistä viljelijöille ja metsänomistajille. Maa- ja metsätalouteen liittyen hän mainitsi biopohjaiset lannoitteet, tekstiilit ja biomuovit.

Ympäristökomissaari Roswall totesi, että hän kehittää biotalousstrategiaa yhdessä Hansenin ja muiden komissaarien kanssa, sillä biotalous on horisontaalinen ja kattaa monia aloja. Hän näki hyvät mahdollisuudet tukea maaseutualueita biotalouden kautta ja edistää innovaatiota ja rahoittaa biotaloutta. Sääntelypuitteistoa pitää tältä osin muuttaa.

Biotalous on Roswallin mukaan jo tärkeä osa EU:n taloutta, sillä se kattaa 5 % kansantuotteesta, kun autoteollisuus on 7 % kansantuotteesta. Työvoimasta 8 % on yhteydessä biotalouteen. Kysyntä kestäville fossiilivapaille tuotteille kasvaa. Kestävä biotalous voi edistää ratkaisuja suurissa haasteissa ja parantaa kilpailukykyä. Biologinen monimuotoisuus on kuitenkin haaste. Biotalouteen tarvitaan tiekartta. Strategian neljä kulmakiveä ovat biomassa, kestävät tuotteet ja palvelut, maanviljelijät ja metsänhoitajat, jotka pitävät ekosysteemin terveenä sekä nuoret innovaattorit, jotka saavat mahdollisuuksia.

Biotaloudesta käytiin **täysi pöytäkierros**. Jäsenvaltioiden puheenvuoroissa korostettiin biotalouden olevan eri sektoreita yhdistävä prosessi. Ruokatuotanto on maatalouden tärkein tehtävä, mutta biotalous voi tuoda viljelijöille lisätuloja. On purettava rajoituksia, hallinnollista taakkaa ja ristiriitaisuuksia lainsäädännössä. Moni halusi edistää biotaloutta luomatta siihen lainsäädäntöä.

Muutama kannatti sertifiointia ja merkintöjä, joilla biotaloustuotteiden kysyntää voitaisiin edistää. Moni puhui innovaatioista ja kilpailukyvyn parantamisesta. Biopohjaiset tuotteet ovat helposti kalliimpia kuin fossiilisista raaka-aineista valmistetut.

Vastauspuheenvuossaan Roswall sanoi haluavansa tehdä yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ensi vuonna valmistuvan biotalousstrategian valmistelussa. Hansen puolestaan totesi, että viljelijöiden ja metsänomistajien pitää saada suurempi hyöty biotaloudesta. Puheenjohtajan mukaan asiasta voidaan keskustella joko ensi keväänä erillisenä asiakohtana tai vuotuisen biotalousstrategian toimeenpanoa koskevan katsauksen yhteydessä.

8. Muut asiat

Maatalous

a) Kilpailukykyneuvoston 29. marraskuuta 2024 hyväksymät päätelmät mahdollisesta Euroopan laajuisesta tutkimus- ja innovointialoitteesta, jolla edistetään kestävää luonnonvarojen hallintaa, elintarvikejärjestelmien turvallisuutta ja biotalouden käyttöönottoa Keski- ja Itä-Euroopan potentiaalin hyödyntämiseksi. (16631/24, 16181/42) (Kytölä)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin asiakohdassa 7 biotalouden tulevaisuuden mahdollisuudet.

b) Kestävää maaperänhoitoa ja vesiresilienssiä, elintarvikejärjestelmien turvallisuutta ja biotaloutta koskevan toimintapolitiikan kehittämiseen perustuvan tutkimuksen ja innovoinnin

prioriteetteja Keski- ja Itä-Euroopassa käsitelleen korkean tason ”BIOEAST ja enemmän: kumppanuus tulevaisuuden hyväksi”
-konferenssin tulokset (Budapest, 4.–6. joulukuuta 2024) (16633/24) (Kytölä)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Asiakohta käsiteltiin asiakohdassa 7 biotalouden tulevaisuuden mahdollisuudet.

c) Ravinteiden kierrätyksen ja biokaasun tuotantomahdollisuuksien pullonkaulojen poistaminen maatiloilla (16339/24) (Kytölä)
Suomen tiedotusasia, jota Italia, Latvia, Liettua ja Tšekki tukevat

Asiakohta käsiteltiin asiakohdassa 7 biotalouden tulevaisuuden mahdollisuudet.

d) Konferenssi EU:n mehiläishoitoalan tulevaisuudesta (Bryssel, 28. marraskuuta 2024) (16557/24) (Uusitalo)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtaja kertoi, että puheenjohtajavaltio Unkari järjesti 28.11.2024 Brysselissä konferenssin EU:n mehiläishoitoalan tulevaisuudesta. Konferenssissa keskusteltiin pölyttäjien merkityksestä. Pölyttäjien väheneminen on riski ja se aiheuttaa taloudellisia menetyksiä. EU:n mehiläishoitoalan vahvistaminen pitäisi nostaa strategiseksi tavoitteeksi. Muun kuin luonnonhunajan tuonti on kasvanut ja täytyy pohtia EU:ssa tasapuolisia toimintaedellytyksiä luontaisesti tuotetulle hunajalle. Lisäksi täytyy huomioida pölyttäminen ekosysteemipalveluna.

Puheenjohtaja ehdotti kolmea toimea, joilla voitaisiin kehittää mehiläisalan tulevaisuutta. Ensinnäkin mehiläishoitajille olisi annettava mahdollisimman pian kertaluonteinen tuki muun kuin luonnonhunajan tuonnista johtuvaan markkinakriisiin vastaamiseksi. Toiseksi yhteisessä maatalouspolitiikassa olisi otettava käyttöön nykyisten alakohtaisten ohjelmien lisäksi uuden tukimuodon, jolla palkittaisiin mehiläisalaa sen tarjoamista ekosysteemipalveluista. Kolmanneksi pitää myös kehittää parempia metodologioita, jotta pystymme arvioimaan hunajan alkuperää ja parantamaan jäljitettävyyttä.

Yhdeksän jäsenvaltiota piti puheenvuoron, joissa ne kiittivät Unkaria hyvän konferenssin järjestämisestä. Jäsenvaltiot totesivat, että pölyttäjät ovat tärkeässä roolissa mm. ekosysteemien ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä sekä ruokaturvan takaamisessa. Ilmastonmuutos on aiheuttanut haasteita mehiläishoitoalalle. Lisäksi muutama jäsenvaltio otti esiin halvan hunajan tuonnin Ukrainasta sen aiheuttamat markkinahäiriöt jäsenvaltioiden markkinoille. Puheenvuoron pitäneet jäsenvaltiot totesivat, että mehiläishoito ala tarvitsee taloudellista tukea. Lisäksi pitää edistää hunajan alkuperän testaamista ja jäljitettävyyttä sekä merkintöjä.

Ympäristökomissaari Roswall totesi, että maatalous ja biodiversiteetti ovat riippuvaisia toisistaan ja ympäristö- ja maatalouskomissaarit tekevät tässä yhteistyötä. Luontoa täytyy ennallistaa, mikäli haluamme pölyttäjiä takaisin pelloille. Uusi pölyttäjäaloite (*eng. A new deal for pollinators*) osoittaa, mitä toimia pitää tehdä. Näitä toimia tulee toimeenpanna ja se on yksi komissaarin prioriteeteistä. Komissio tukee proaktiivisesti jäsenvaltioita noudattamaan poliittisia velvoitteitaan pölyttäjäkadon lopettamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Ensimmäinen askel on valvonta. Komissio antaa vuonna 2025 ennallistamisasetuksen alla delegoidun asetuksen yhteisistä metodologioista. Tämä auttaa kohdistamaan toimia. Viljelijät ovat paitsi riippuvaisia pölyttäjistä, mutta voivat myös torjua pölyttäjä- ja biodiversiteettikatoa. Maanviljelijöille pitää antaa tukea, neuvoja ja kannustimia toimia. EU on valmis lisäämään rahoitusta biodiversiteetin edistämiseksi. Komissaari kertoi harkitsevansa uusia ja innovatiivisia toimenpiteitä, kuten biodiversiteettisertifikaatteja ja yksityistä rahoitusta. Monet jäsenvaltiot mainitsivat erityisesti tuontihunajaan liittyvät petokset ja koordinaatiotyötä pitää jatkaa. Lisäksi komissaari totesi, että yhteinen maatalouspolitiikka on olennainen kannustimien asettamisessa.

Maatalouskomissaari Hansen kiitti Unkaria konferenssin järjestämisestä ja painotti pölyttäjien tärkeyttä. Mehiläishoitajat edistävät ruokaturvaa ja tarjoavat ekosysteemipalveluja. Pölyttäjien ja maatalouden tulevaisuuden välillä on vakaa linkki. Hunajantuotannossa on kyse enemmästä kuin

taloudellisesta toiminnasta; sillä ylläpidetään myös kulttuuriperintöä ja avointa strategista autonomiaa. Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) strategiasuunnitelmissa on toimia mehiläishoitoalalle ja toimien budjetti on yhteensä 60 miljoonaa euroa. Aihe on komissaarille tärkeä. Paljon on jo tehty töitä mehiläisten säilyttämiseksi ja on myös uudet tarkemmat säännöt hunajan alkuperästä ja jäljitettävyydestä. Komissaari myös mainitsi, että neuvostoa edeltävällä viikolla jaettiin Agricultural & Rural Inspiration Awards -palkinnot. Yksi palkinto meni Viroon hunajan alkuperän dna-testauksesta.

Puheenjohtaja veti keskustelun yhteen, että vihdoin tunnistamme mehiläishoitoalan taloudellisen tärkeyden ja pölytyksen merkityksen. Puheenjohtaja muistutti, että halpaa hunajaa voi tuoda, mutta pölytystä ei voi tuoda.

e) Vihreän Tanskan sopimus: kasvihuonekaasuverotuksen malli maataloustuotteille ja nitraatin huuhtoutumisen vähentämiseksi luonnon, biodiversiteetin ja vesiresurssien suojelemisen parantamiseksi (16558/1/24 REV 1) (Uusitalo)
Tanskan tiedotusasia

Tanskan ministeri esitteli asiakohdan. Tanska hyväksyi marraskuussa 2024 vihreän Tanskan sopimuksen eli miten saada pitkän aikavälin ratkaisuja Tanskan maataloussektorin ilmasto- ja ympäristökysymyksiin. Tarvitaan lisää elintarviketuotantoa ruokkimaan maailman kasvava väestö, mutta samalla ruoka pitää tuottaa pienemmillä ilmasto- ja ympäristövaikutuksilla. Sopimuksen laadinnassa tehtiin tiivistä yhteistyötä ison sidosryhmäjoukon kanssa ml. tuottaja- ja ympäristöjärjestöt. Tehtävä ei ollut helppo, mutta se oli välttämätön. Tanskassa maanviljelijät eivät ole olleet osoittamassa mieltä, vaan on keskusteltu heidän kanssaan.

Sopimus luo uuden lähestymistavan maankäyttöön ja esittelee monia kunnianhimoisia aloitteita. Ensinnäkin sopimus luo hiiliveron kotieläintuotannolle vuoden 2030 jälkeen. Vero on ensimmäinen laatuaan maailmassa. Verotulot palautetaan maataloussektorille toimiin, jotka edistävät vihreää siirtymää. Toiseksi luodaan uusi vihreän alan rahasto (*The Green Area Fund*), jonka noin 5,8 miljardilla eurolla voidaan mm. istuttaa uusia metsiä ja uudelleen vettää ojitettuja turvemaita. Tarkoitus on ottaa pois 15 % maatalousmaasta tuotannosta. Rahaston täydentämiseksi ja typenvähennysten hallitsemiseksi otetaan vuonna 2027 käyttöön uusi päästöperusteinen maankäytön sääntely, joka perustuu uusimpaan tietoon. Lisäksi otetaan käyttöön noin 1,3 miljardin euron tukijärjestelmä, jolla tuetaan biohiilen tuottamista pyrolyysin avulla.

Sopimus mahdollistaa vahvan ja kilpailukykyisen maataloussektorin, joka tuottaa korkealaatuista ja terveellistä ruokaa. Sopimuksen aikana pystytään myös kehittämään ja ottamaan käyttöön uutta teknologiaa. Sopimus myös luo työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia sektorille. Rahoituksen ohjaaminen yhteisestä maatalouspolitiikasta nähdään olevan ratkaisevassa roolissa etenkin tukiessa kestäviä maatalouskäytäntöjä ja uuden päästöjä vähentävän teknologian käyttöönottoa. Koherenssi YMP:n ja tulevien kansallisten ja EU:n ilmastopolitiikoiden välillä on tärkeää, että voidaan edistää vihreää siirtymää maataloussektorilla. Tämä ei tule olemaan helppoa ja maataloussektorilla ei voida löytää kaikille sopivaa ratkaisua, mutta Tanska toivoi, että muutkin maat voisivat saada inspiraatiota heidän mallistaan.

Seitsemän jäsenvaltiota piti puheenvuoron, joissa ne kiittivät Tanskaa, että se kertoi mallistaan. Jäsenvaltiot pitivät Tanskan tavoitteita hyvin kunnianhimoisina. Jäsenvaltiot totesivat, että maataloussektorit jäsenvaltioissa ovat hyvin erilaisia ja yksi malli ei sovi kaikille. Pyritään kohti kestävämpää maataloutta, mutta jäsenvaltioiden on pystyttävä itsenäisesti pohtimaan niille sopivimmat ratkaisut ympäristö- ja ilmastotavoitteisiin. Etenkin kannustimia nähtiin hyvinä toimina. Pitää olla tasapainoinen lähestymistapa, joka ei vaaranna ruokaturvaa.

Maatalouskomissaari Hansen kiitti Tanskaa mallin esittelystä ja piti mallia kunnianhimoisena. On hyvä, että ne jäsenvaltiot, joiden maataloudesta tulee paljon päästöjä, tekevät kansallisesti toimia. Tämä ehdotus sopii Tanskan kansallisiin olosuhteisiin ja on varmasti inspiraationa joillekin jäsenvaltioista, mutta toisille malli ei sovi heidän kansallisista olosuhteistaan johtuen. Yksi ratkaisu ei sovi kaikille. Jäsenvaltioilla on erilaisia rakenteita niin jäsenvaltioiden kuin myös alueiden välillä. Nämä

eroavaisuudet pitää ottaa huomioon. Tanskan malli osoittaa, miten tärkeää dialogi sidosryhmien välillä on. Kaikkien ketjun lenkkien pitää osallistua keskusteluun etsiessä ratkaisuja eteenpäin.

f) Hyväksyttävät kustannukset jalostuseläinten hankinnassa YMP:n mukaisten strategiasuunnitelmien puitteissa (16622/24) (Uusitalo)
Romanian tiedotusasia

Romanian ministeri esitteli asiakohdan. Romanian mukaan Ukrainan konflikti on aiheuttanut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia EU:n maataloussektorille. Viljamarkkinat ovat olleet hyvin volatiileja. Pitää ryhtyä toimiin, jotta voidaan kasvattaa lihan, maidon ja muiden eläinperäisten tuotteiden tuotantoa. Eurostatin mukaan kotieläinten määrä EU:ssa on vähentynyt. Samalla tuodaan paljon tuotteita EU:n ulkopuolelta. Sektorin kehittäminen edistäisi sekä kotimaista taloutta että kuluttajat saisivat tuotteita, jotka ovat elintarviketurvallisuusstandardien mukaisia. Tämä on tärkeää myös geopoliittisessa kontekstissa. Jalostuseläimet ovat tässä tärkeitä ja tarjoavat mahdollisuuden parantaa kotimaista tuotantopohjaa ja sektorin kilpailukykyä. Yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelma-asetuksen (EU) 2021/2115 artiklassa 73 koskien investointeja jalostuseläimet hyväksytään investoinneiksi vain rajatuissa ja poikkeuksellisissa tilanteissa. Tätä koskevaa delegoitua asetusta pitää muuttaa tai uudelleen tulkita niin, että jalostuseläimiä voidaan tukea myös muissa tilanteissa, kuten epävakaassa alueellisessa tilanteessa. Romaniassa on parhaillaan tällainen tilanne. Romania toivoo, että komissio arvioi tämän pyynnön.

Kuusi jäsenvaltiota piti puheenvuoron, jossa ne tukivat Romanian pyyntöä ja pyysivät komissiota käsittelemään asiaa. Jalostuseläinten tukikelpoisuus rohkaisisi parantamaan karjan laatua ja parantaisi alan kilpailukykyä.

Maatalouskomissaari Hansen kiitti Romaniaa tämän tärkeän asian ottamisesta esille. Kotieläintuotanto on vähentynyt EU:ssa. Tähän liittyy myös geopoliittiset haasteet ja meillä pitää olla näkemys, miten asiassa edetä. YMP:n strategiasuunnitelma-asetus tarjoaa monia mahdollisuuksia vastata kotieläintuotannon haasteisiin. Näitä ovat esim. tuotantosidonnaiset tuet sekä investoinnit. Lisäksi voidaan maksaa kansallisia tukia ja Romaniassa ovat käytössä edelleen siirtymäkauden lisätuet. Romanian ehdottama tuki ei olisi linjassa Maailman kauppajärjestön (WTO) vihreän laatikon tuen kanssa ja voisi olla YMP:n markkinasuuntautuneisuutta vastaan. Lisäksi olisi vaikea valvoa jälkikäteen, mitä eläimiä on käytetty jalostukseen ja mitä ei. Komissaari kertoi, että komissio aikoo julkaista kotieläinstrategian ja tämä asia olisi hyvä ottaa siinä yhteydessä keskusteluun.

TIISTAI 10. JOULUKUUTA 2024

MAATALOUS

Lainsäädäntökäsittelyt
(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely)

9. Asetus kasvien lisäysaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (16180/24 + COR 1) (Ratasvuori)
Tilanneselvitys

ja

10. Asetus metsänviljelyaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (16068/24 + COR 1) (Ratasvuori)
Tilanneselvitys

Uusi komissaari Várhelyi oli ensimmäistä kertaa paikalla ja käytti alkuun yleisen puheenvuoron tuoden esille oman kautensa painopisteitä. Komissaari tulee eläinten hyvinvoinnin osalta etsimään ratkaisuja, joita kansalaiset odottavat, huomioiden kuitenkin taloudelliset seikat, kilpailukyvyn ja maanviljelijät. Elintarviketurvallisuuden suhteen on tarpeen hoitaa ensin joitain asioita kuntoon sisäisesti

mutta myös kiinnittää huomiota kansainvälisiin ulottuvuuksiin. Torjunta-aineiden osalta komissaari tulee tarkastelemaan vaihtoehtoja, esim. biotorjunta-aineiden markkinoille pääsyn helpottamista. Komissaari korosti maanviljelijöiden tärkeää asemaa.

Puheenjohtaja antoi lyhyen tilanneselvityksen kasvien lisäysaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (PRM) sekä metsänviljelyaineiston tuotannosta ja kaupan pitämisestä (FRM) annettujen asetusehdotuksien käsittelystä. Komissio julkaisi molemmat asetusehdotuksensa 5.7.2023.

Kasvien lisäysaineistoa koskeva asetusehdotus käsittelee maatalous- ja puutarhakasvien kylvösiementen, siemenperunan ja taimien tuottamista markkinointia (nk. plant reproductive material, PRM-lainsäädäntö). Komission ehdottamalla asetuksella muutetaan kasvien lisäysaineiston tuotantoon ja markkinointiin sovellettavaa lainsäädäntöä korvaamalla nykyiset 10 direktiiviä yhdellä asetuksella. Asetus ei koske koristekasvien taimia, vaan niitä koskeva direktiivi jää voimaan. Asetuksen käsittelyä on jatkettu neuvoston työryhmässä Unkarin puheenjohtajuuskaudella ja kaikki artiklat on nyt käyty läpi vähintään kertaalleen. Lisäksi artikloista ja liitteistä on esitelty puheenjohtajavaltioiden laatimia luonnoksia. Asetuksen käsittely on edelleen hyvin kesken ja se kaipaa vielä yksinkertaistamista. Käsittely jatkuu Puolan puheenjohtajuuskaudella.

Metsänviljelyaineiston tuotantoa ja markkinointia koskeva asetuksella korvattaisiin nykyinen metsänviljelyaineiston kauppaa koskeva direktiivi (1999/105/EY). Asetus ei koske metsänviljelyaineiston käyttöä. Asetusehdotuksen käsittelyä on jatkettu neuvoston työryhmässä Unkarin puheenjohtajuuskaudella. Sen aikana on keskitytty erityisesti vielä avoinna oleviin kysymyksiin. Asetuksen käsittely on jo loppuvaiheessa. Vaikein edelleen auki oleva asia on valvonnan järjestäminen. Asetuksen käsittely jatkuu Puolan puheenjohtajuuskaudella.

Komissaari Várhelyi piti tärkeänä, että neuvostossa jatketaan ehdotusten intensiivistä käsittelyä, siten että päästään neuvottelemaan Euroopan parlamentin kanssa. Komissaari nosti esille avoimia olevia kysymyksiä ja kertoi komission kannattavan asetusten sisällyttämistä virallisen valvonnan puitteisiin. Tavoitteena on yhtenäiset säännöt. Komissaari toivoi, että neuvostossa työskennellään kovemmin Puolan puheenjohtajuuskaudella.

Jäsenvaltiot (Alankomaat, Italia, Kypros, Portugali, Luxemburg, Bulgaria, Suomi, Romania, Belgia, Espanja, Kroatia, Ruotsi, Kreikka, Tanska, Ranska, Saksa, Itävalta, Slovakia, Slovenia, Latvia, Liettua, Tšekki ja Viro) toivoivat, että asetusten käsittelyssä päästäisiin rakentavasti eteenpäin. Lähes kaikki olivat huolissaan hallinnollisen taakan lisääntymisestä. Muutama jäsenvaltio nosti esille viljely- ja käyttöarvokokeiden (value of sustainable use and cultivation) nostavan kustannuksia ja lisäävän byrokratiaa. Esimerkiksi Romania ehdotti, että testauksen tulisi olla vapaaehtoista. Metsänviljelyaineiston osalta jäsenvaltioilla oli eriäviä näkemyksiä valvonta-asetuksen soveltamisesta. Saksa, Itävalta ja Espanja ovat tehneet oman tekstiehdotuksensa valvonnasta, jota Bulgaria ja Viro tukivat. Monet jäsenvaltiot pitivät puheenjohtajan ehdotusta valvonnan osalta hyvänä (muun muassa Suomi, Romania, Espanja, Ruotsi, Kreikka, Ranska).

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa molempien asetusehdotusten käsittelystä ja edistymisraporttien esittelystä. Puheenvuorossa todettiin, että puheenjohtaja on ollut erittäin aktiivinen metsänviljelyaineistoa koskevan asetuksen käsittelyssä ja esittänyt useita parannusehdotuksia artikloihin ja hakenut ratkaisua valvontakysymykseen. Suomi kannattaa valvonta-asetuksen soveltamista metsänviljelyaineistoon puheenjohtajan esittämällä selvästi kevennetyllä tavalla, joka ei Suomen mielestä lisää hallinnollista taakkaa sektorilla. Muiden tavoin Suomikin totesi käsittelyn olevan kuitenkin vielä jonkin verran kesken tämän asetuksen osalta ja toivoi, että Puolan johdolla löydetään ratkaisu avoinna oleviin kysymyksiin.

Suomi on tyytyväinen, että kasvien lisäysaineistoja koskevan asetuksen ensimmäinen läpiluku saatiin Unkarin johdolla päätökseen. On kuitenkin tärkeää, että keskustelua asetuksesta jatketaan neuvoston työryhmässä koska on vielä useita asiakokonaisuuksia ja yksityiskohtia, joista on tarpeen keskustella ja löytää yhteinen näkemys jäsenvaltioiden kesken. Suomi tukee molempien sektoreiden lainsäädännön uudistamista. On tärkeää, että lainsäädännöissä otetaan huomioon jäsenvaltioiden erilaiset luonnonolosuhteet ja toimintatavat, minkä takia tarvitaan myös joustavuutta.

Loppupuheenvuorossaan komissaari Várhelyi toivoi, että yhteisymmärrykseen päästään pian ja totesi yhteisen tavoitteen olevan selkeä; saatavilla laadukkaita kasvien lisäysaineistoja ja metsänviljelyaineistoa, maatalous- ja metsätuottajien tarpeiden mukaisesti ympäristöä suojellen.
Puheenjohtaja totesi keskustelusta käyneen selväksi se, että lisää hallinnollista taakkaa ei toivota. Maatalous- ja kalastusneuvosto otti tiedoksi puheenjohtajan esittämät edistymisraportit ja aiheesta käydyn keskustelun.

11. Asetus eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana (16056/24) (Hörman) *Tilanneselvitys*

Puheenjohtajan tilanneselvitys eläinten suojelusta kuljetuksen ja siihen liittyvien toimenpiteiden aikana annetun asetusehdotuksen käsittelystä esiteltiin puheenjohtajan asiakirjan pohjalta neuvoston julkisena käydyssä keskustelussa.

Komissio julkaisi asetusehdotuksensa 7.12.2023 ja sen käsittely aloitettiin Belgian puheenjohtajakaudella ja Unkarin puheenjohtajuuskaudella asetusta on käsitelty viidessä neuvoston työryhmän kokouksessa (3.-4.7.2024, 26.-27.9.2024, 28.10.2024, 13.11.2024 ja 25.11.2024) sekä yhdessä epävirallisessa neuvoston työryhmän kokouksessa (10.10.2024). Unkarin johdolla on käsitelty kuljetusten järjestäjän lupaa ja eläinkuljettajalupaa (luku II) koskevat artiklat sekä velvollisuuksia kuljetuksen aikana ja määräpaikassa koskevat artiklat (luku V). Asetuksen kaikki artiklat ja liitteet on nyt käsitelty kertaalleen. Luvusta V Unkari on esittänyt luonnostekstin, jota jäsenvaltiot ovat voineet kommentoida. Asetuksen käsittelyä jatketaan Puolan puheenjohtajuuskaudella.

Puheenjohtaja totesi, että eläinten hyvinvointi on erityisen tärkeää varsinkin pitkissä kuljetuksissa. Lainsäädännöllä ei kuitenkaan saa luoda turhaa hallinnollista taakkaa. Jatkokeskusteluja tarvitaan vielä poliittisesti ja teknisesti. Puheenjohtaja halusi kuitenkin kiittää teknisen tason keskusteluista, yhteistyö on ollut antoisaa.

Komissaari Várhelyi kiitti puheenjohtajamaata tehokkaasta työstä. Nyt on tärkeää saada lainsäädäntö uudistettua ja tarvitaan edistymistä myös seuraavalla puheenjohtajakaudella. Eläintensuojelua ja hyvinvointia pitää saada parannettua, edelleen on liian paljon esimerkkejä huonoista tilanteista. Samalla nykyistenkin sääntöjen toimeenpanoa pitää parantaa. Komissaari totesi, että tämä ehdotus on prioriteetti komissaarille ja nykyiselle komissiolle. Tarvitaan uuteen tietoon perustuvia ja helposti toimeenpantavia sääntöjä. Sääntöjen soveltamista pitää yhdenmukaistaa ja valvontaa tarvitaan. Samalla on otettava huomioon jäsenvaltioiden erilaiset olosuhteet ja taattava EU:n kilpailukyky. Unkari on merkittävästi edistänyt asetuksen käsittelyä. Luku V on strategisesti tärkeä vastuiden määrittelyssä ja uusien valvontatekniikoiden hyödyntämisessä. Komissio lupaa tukensa jatkokäsittelyyn. Asetus on tärkeä eläintuotannon kannalta, sen kilpailukyvyn ja koko alan maineen kannalta.

Useat (22) jäsenvaltiot pitivät puheenvuoronsa, joissa kiittivät puheenjohtajaa edistymisraportin esittämisestä ja tehdystä rakentavasta työstä tärkeän ja tarpeellisen asetusehdotuksen käsittelyssä. Puheenvuoroissa todettiin, että Unkarin kaudella on käyty rakentavia keskusteluja ja on edistytty, mutta asetusehdotuksen käsittely on vielä kesken ja tarvitaan runsaasti jatkotyötä ja jatkotyölle annetaan tuki. Pitkissä, varsinkin kolmansiin maihin suuntautuvissa eläinkuljetuksissa on ongelmia ja eläinten hyvinvointi pitää varmistaa. Joissakin puheenvuoroissa todettiin, että elävien eläinten kuljetuksesta pitää siirtyä näissä kuljetuksissa lihan ja sukusolujen kuljetukseen, ellei elävien eläinten hyvinvointia voida varmistaa. Toisaalta joissakin puheenvuoroissa esitettiin eläinkuljetusten olevan taloudellisesti merkittävää toimintaa, eikä sitä saa kieltää vaan otettava huomioon hyvät käytännöt ja mahdollistaa toiminta.

Puheenvuoroissa edellytettiin, että jatkotyössä otetaan huomioon paikalliset maantieteelliset ja ilmastolliset sekä toiminnalliset olosuhteet. Kotieläintalous on merkittävää, eikä lainsäädäntö saa aiheuttaa kohtuutonta hallinnollista taakkaa varsinkaan pienille toimijoille tai maiden sisäisissä tai lyhyissä kuljetuksissa. Puheenvuoroissa toivottiin tasapainoista lainsäädäntöä hyvinvoinnin parantamiseksi ja samalla toiminnan mahdollistamiseksi sekä sisämarkkinoiden turvaamiseksi. Lainsäädännön on oltava

selvää ja toteuttamiskelpoista, lisäksi joissakin puheenvuoroissa muistutettiin riittävien siirtymäaikojen ja taloudellisen tuen tarpeesta.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa ja sen asiantuntijoita etenemisraportin laatimisesta ja sen esittelystä sekä rakentavista keskusteluista, joita on käyty neuvoston työryhmässä tästä monia erilaisia toimintoja sisältävästä ehdotuksesta. Puheenvuorossa korostettiin, että ajantasainen lainsäädäntö, olemassa olevan lainsäädännön toimeenpano ja tehokas valvonta ovat edellytyksiä sille, että eläinten hyvinvointi kuljetuksissa varmistetaan nykyistä paremmin. Erityisesti on varmistettava, että eläinten hyvinvointi paranee pitkissä kuljetuksissa EU:sta kolmansiin maihin. On tärkeää, että vastuunjako on selkeää kuljetuksen eri vaiheissa ja eläinten kanssa toimivat henkilöt ovat päteviä. Maansisäisissä lyhyissä kuljetuksissa viranomaisten ja toimijoiden hallinnollinen taakka ei kuitenkaan saa muodostua kohtuuttomaksi. Lainsäädännön kehittämisessä ja jatkoneuvotteluissa on huomioitava jäsenvaltioiden paikalliset olosuhteet, kuten harva asutus, pitkät välimatkat ja kylmä ilmasto. Näiden olosuhteiden hallinnassa on huomioitava jo käytössä olevat tekniset ja muut ratkaisut, joilla varmistetaan eläinten hyvinvointi. Suomi totesi antavansa tukensa ja panoksensa asetusehdotuksen jatkotyölle.

Komissaari Várhelyi kiitti jäsenvaltioiden kommenteista ja kuulemastaan tuesta asetusehdotukselle. Eläinten hyvinvoinnin lainsäädännön uudistuksia tarvitaan mutta samalla otetaan huomioon lainsäädännön toimeenpano ja hallinnollisen taakan vähentäminen. Keskustelu ei ole aina helppoa mutta nyt on toimittava, on selvää, että säädös vaikuttaa laajasti kuljetuksiin. Komissio antaa kaiken tukensa jatkotyölle.

Lopuksi puheenjohtaja kiitti annetuista kommenteista ja toivotti onnea jatkotyössä tulevalle puheenjohtajalle. Loppupuheenvuorossaan puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi puheenjohtajan esittämän edistymisraportin ja aiheesta käydyn keskustelun.

12. Muut asiat

Maatalous

a) Käsiteltävänä olevat säädösehdotukset (Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 16 artiklan 8 kohdan mukainen julkinen käsittely) Asetus tietyillä uusilla genomitekniikoilla tuotetuista kasveista sekä niistä peräisin olevista elintarvikkeista ja rehuista: tilannekatsaus (16254/24) (Hörman)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

Puheenjohtajan tilannekatsaus tietyillä uusilla genomitekniikoilla (NGT) tuotetuista kasveista sekä niistä peräisin olevista elintarvikkeista ja rehuista annetun asetusehdotuksen käsittelystä esiteltiin puheenjohtajan asiakirjan pohjalta neuvoston julkisena käydyssä keskustelussa.

Komissio julkaisi asetusehdotuksensa 5.7.2023. Asetusehdotuksella on tarkoitus mukauttaa EU:n sääntelykehystä niin, että kasvinjalostuksessa käytettäville uusille genomitekniikoille luodaan omaa erillislainsäädäntöä. Asetusehdotuksen käsittely aloitettiin Espanjan puheenjohtajuuskaudella ja jatkettiin Belgian kaudella. Unkarin puheenjohtajuuskaudella ehdotusta on käsitelty kahdessa kokouksessa. Jäsenvaltioiden kannat ovat osittain polarisoituneita. Joidenkin maiden mielestä vaikeissa kysymyksissä ei ole edistytty riittävästi. Toisaalta osa jäsenvaltioista näkisi, että Belgian kaudella esitelty kompromissi neuvoston yleisnäkemykseksi olisi edelleen hyväksyttävissä. Asetusehdotuksen käsittely jatkuu Puolan puheenjohtajuuskaudella.

Komissaari Várhelyi alusti puheenvuoronsa toteamalla maatalouden olevan monissa haasteissa, kestävyyttä tarvitaan ja maanviljelijät tarvitsevat uusia keinoja. NGT on yksi keino. Komissio on tietoinen huolista, mutta kuitenkaan NGT-kasvit eivät aiheuta tavallisiin kasveihin verrattuina uusia uhkia. Patentoinnit aiheuttaneet kysymyksiä, mutta nämä pitää harkita tarkkaan. Innovaatiot ovat tärkeitä EU:n ja sen maatalouden kilpailukyvyn kannalta. Komissaari kiitti puheenjohtajaa työstä ja toivotti onnea tulevalle puheenjohtajalle.

Useat (21) jäsenvaltiot pitivät puheenvuoronsa, joissa kiittivät tilannekatsauksen esittämisestä. Osa jäsenvaltioista toivoo ehdotuksen nopeaa etenemistä, koska uusia kasvinjalostuksen menetelmiä tarvitaan kasvituotannon ja maatalouden sekä EU:n kilpailukyvyn turvaamiseksi. Puheenvuoroissa todettiin ehdotuksen ja Belgian kaudella esitetyn kompromissitekstin olevan tasapainoinen ja ottavan huomioon tieteellisen pohjatiedon. Kriittisissä puheenvuoroissa todettiin, ettei huolia ole kuunneltu tai keskusteltu vielä tarpeeksi. Huolina nostetiin esiin ennakkovarovaisuuden periaate terveys- ja ympäristöturvallisuuden kannalta, luomutuotannon asema, tuotemerkinnät sekä patentit.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin puheenjohtajaa tilannekatsauksen esittelystä ja todettiin, että EU:n maataloudelle on hyvin tärkeää, että kasvinjalostuksen lainsäädäntö on ajan tasalla ja perustuu uusimpaan tieteelliseen tietoon. Suomi on alusta alkaen tukenut vahvasti asetusehdotusta ja näkee asian hyvin tärkeänä EU:n kestävän ja kilpailukykyisen maatalouden ja ruuantuotannon varmistamiseksi sekä työskennellyt rakentavasti neuvoston yleisnäkemyksen saavuttamiseksi. Vaikka asetusehdotus ei ole edennyt Unkarin puheenjohtajakaudella, tukee Suomi vahvasti neuvotteluiden jatkamista tulevan puheenjohtajan kaudella Belgian omalla kaudellaan helmikuussa esittämän tasapainoisen kompromissitekstin pohjalta.

Loppupuheenvuorossa puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi puheenjohtajan esittämän tilannekatsauksen ja aiheesta käydyn keskustelun.

b) Työ eläinlääkintäalaa koskevien tehtävien alalla Unkarin puheenjohtajakaudella (16265/24) (Hörman)
Puheenjohtajavaltion tiedotusasia

ja

c) Eläintaudit (afrikkalainen sikarutto ja sinikielitauti) (16561/24) (Hörman)
Saksan ja Italian tiedotusasia, jota Tšekki ja Ranska tukevat

Unkarin puheenjohtajuuskauden eläinlääkintäalan työstä ja Saksan ja Italian tiedotusasia eläintaudeista käsiteltiin tausta-asiakirjojen pohjalta yhdessä neuvoston julkisena käydyssä keskustelussa.

Puheenjohtajuuskaudellaan Unkari keskittyi eläintauteihin, osin sen vuoksi, että viime vuosina Euroopassa on ilmennyt useita eläintauteja, kuten afrikkalainen sikarutto, sinikielitauti ja korkeapatogeeninen lintuinfluenssa (HPAI). Näillä taudeilla on merkittäviä vaikutuksia eläinten terveyteen, talouteen ja joissain tapauksissa myös kansanterveyteen. Kasvava yhteiskunnallinen paine edellyttää tehokkaita toimia tautien ehkäisemiseksi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Viimeisin EU:n puheenjohtajatrio on tarttunut tähän haasteeseen. Espanjan puheenjohtajakaudella painotettiin One Health -toimintasuunnitelman luomista tautiriskien vähentämiseksi, epidemioiden hallintaa ja epidemiologisten tietojen integrointia. Belgia järjesti ministerikonferenssin bioturvallisuudesta ja rokottamisesta, joissa korostettiin, että bioturvallisuus ja rokottaminen ovat keskeisiä epidemioiden hallinnassa. Belgian kaudella myös peräänkuulutettiin yhteistyötä ennaltaehkäisevien lintuinfluenssarokottamisten taloudelliseksi helpottamiseksi.

Unkarin puheenjohtajakaudella järjestettiin kokouksia EU:n ja lähialueiden eläinlääkintäviranomaisten kesken ja jaettiin kokemuksia raja-alueiden tautitorjunnasta, kuten rokotuksista lumpy skin disease -tautia ja vesikauhua vastaan. Lisäksi Unkari järjesti konferenssin, jossa korostettiin rokottamisen kasvavaa merkitystä tautien ehkäisyssä ja kansainvälisen kaupan turvaamisessa.

Espanjan ja Belgian puheenjohtajakausilla käsiteltiin myös eläinterveyssäännöstöä, erityisesti kuljetusten puhdistusta ja desinfiointia sekä tautivapauden säilyttämistä rokotusten avulla. Unkari korostaa strategisten keskustelujen jatkamisen tärkeyttä rajat ylittävien tautien torjumiseksi ja ennaltaehkäisevien toimien tehostamiseksi, jotta voidaan suojella eläimiä ja varmistaa turvallinen kansainvälinen eläintuotekauppa.

Saksa ja Italia, Tšekin ja Ranskan tukemina esittävät näkemyksiä afrikkalaisen sikaruton ja sinikielitaudin torjumis- ja hävittämisstrategioiden kehittämisestä, vaikka bioturvallisuus onkin edelleen perusta. Maaryhmä katsoo, että tautipurkausten vuoksi asetettavat rajoittavat toimet aiheuttavat erittäin suuria kustannuksia jäsenvaltioille ja toimijoille. Afrikkalaisen sikaruton suoja-alueiden rajoittavat toimet katsotaan osittain liian suhteettomia. Sinikielitaudin osalta maaryhmä katsoo, että sen täydellinen hävittäminen EU:sta ei ole mahdollista ja taudin torjuntaan tulee saada EU-hyväksyttyjä rokotteita kaikkien maiden käyttöön.

Puheenjohtajan sekä Italian ja Saksan esittelypuheenvuorojen jälkeen 17 jäsenvaltiota piti puheenvuoronsa, joissa kiitettiin puheenjohtajaa työstä ja tärkeiden asioiden käsittelystä. Osassa puheenvuoroista esitettiin tuki Italian ja Saksan nostamalle asialla ja toivottiin rajoittavien toimien uudelleen harkintaa ja lisäämällä toimiin joustavuutta. Puheenvuoroissa kuitenkin samalla todettiin bioturvan olevan perusta tautien torjuntaan. Osassa puheenvuoroista edellytettiin tuen varmistamista tuottajille taudin purkauksien vuoksi mutta myös rokotekehittämiseen. Puheenvuoroissa muistutettiin mahdollisista kaupanesteistä.

Suomen puheenvuorossa korostettiin, että eläintautien torjunta on kustannuksistaan huolimatta paljon halvempaa kuin tautien aiheuttamat tuhot ja tautien hävittäminen. Tautien torjunnassa ehdoton perusta on tehokas bioturvallisuus, mutta tätä voidaan tukea rokotuksin. Sinikielitauti on esimerkki vektorilevitteisestä taudista ja sen torjunnassa rokotteet ovat erityisen tarpeellisia. On tärkeää, että EU:ssa on valmius kehittää näille taudeille uusia tehokkaita ja turvallisia rokotteita. Afrikkalaisen sikaruton osalta Suomi pahoitteli hankalaa tautitilannetta niissä maissa, joissa tauti on levinnyt. Taudin torjunnassa on edelleen keskityttävä korkeaan bioturvaan ja kaikkiin vaadittaviin suojatoimiin. Kaikkien toimijoiden, kuten viranomaisten, elinkeinon, metsästäjien ja maanomistajien ja kaikkien kansalaisten tiivistä yhteistyötä vaaditaan. Mahdolliset muutokset eläintautien torjunnan lainsäädäntöön on tehtävä tarkan harkinnan ja EFSA:n riskinarvioinnin kautta, eivätkä muutokset saa kasvattaa taudin leviämisen riskiä uusille alueille tai toisiin maihin.

Komissaari Várhelyi korosti puheenvuorossaan, että tautien torjuntaan tarvitaan jatkuvaa valppautta. EU:n lainsäädäntö on lujalla pohjalla ja se on varsin tuoretta vuodelta 2021. Lainsäädäntöä arvioidaan jatkuvasti ja arviointiraportti valmistuu huhtikuussa 2026. Unkarin kauden työ auttaa tässä arvioinnissa ja eläinlääkintäpäälliköiden työ oli arvokasta. Tautien torjunnassa bioturva ja rokotukset ovat tärkeitä. Rajat ylittävät taudit ovat vakava taloudellinen vakava uhka. Komissio tukee jatkuvasti jäsenvaltioita viimeisimmän tieteen pohjalta, rokotuksia tarvitaan ja niitä kehitetään.

Loppupuheenvuorossaan puheenjohtaja kiitti jäsenvaltioita keskustelusta ja totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyt asiakohdat ja aiheista käydyn keskustelun.

d) Ilmaisun ”biologinen torjunta” yhdenmukainen terminologia kasvinsuojelun ja muiden vastaavien lähestymistapojen yhteydessä (16468/24) (Hörman, Uusitalo)
Saksan ja Tanskan tiedotusasia, jota Alankomaat, Bulgaria, Kroatia, Portugali, Ruotsi, Suomi, Tšekki ja Viro tukevat

Saksan ja Tanskan valtuuskunnat esittelivät maaryhmän tukeman asian ”biologisen torjunnan” ilmaisun yhdenmukaistamisesta tausta-asiakirjan pohjalta käydyssä neuvoston julkisessa keskustelussa.

Useat strategiat ja raportit korostavat tarvetta vähentää kasvinsuojeluaineiden käytöstä terveydelle ja ympäristölle aiheutuvia riskejä. Biologiset kasvinsuojeluaineet tai biokontrollituotteet esitetään esimerkkeinä vaihtoehdoista tavanomaisille kemiallisille kasvinsuojeluaineille. Monissa raporteissa korostetaan myös tarvetta nopeutetulle lupaprosessille biologisille valmisteille, jotta markkinoille saadaan lisää vaihtoehtoisia tuotteita.

Maaryhmän aloitteessa kuvataan, että näistä kasvinsuojelutoimenpiteistä, -aineista ja -tuotteista käytetään useita ilmaisuja, osittain synonyymeinä. Mikään näistä termeistä ei ole selkeästi määritelty

(“biocontrol/biological control”; “bio-controls”; “natural substances”; or “pesticides containing biological active substances”).

Saksa ja Tanska ehdottavat aloitteessa keskustelua virallisesta terminologiasta. Tarkemmalla terminologialla ja paremmalla hyväksymisjärjestelmällä saisimme aloitteen mukaan kestävämmän maatalousjärjestelmän, mikä hyödyttäisi ympäristöä, taloutta ja kansanterveyttä ja tarjoaisi samalla uusia ratkaisuja maanviljelijöille kaikkialla Euroopassa.

Useat jäsenvaltiot (yhteensä 16 jäsenvaltiota Saksa ja Tanska mukaan lukien) pitivät puheenvuoron, jossa ne olivat samaa mieltä, että pitää luoda selkeät määritelmät ja käsitteet biologiselle torjunnalle. Ilman selkeää lainsäädäntöä, biologinen torjunta ei yleisty. Yksittäinen jäsenvaltio kuitenkin totesi, että täytyy muistaa kansalliset erityispiirteet lainsäädäntöä laatiessa. Tarvitaan asiantuntemusta biologisista torjunta-aineista. Monet jäsenvaltiot totesivat, että biologisten torjunta-aineiden riskinarviointia pitää nopeuttaa, jotta näitä vaihtoehtoja kemiallisille kasvinsuojeluaineille saataisiin nopeammin markkinoille. Yksittäinen jäsenvaltio muistutti, että biologinen torjunta on vain yksi mahdollisista välineistä.

Puheenvuorossaan **komissaari Várhelyi** kiitti Saksaa ja Tanskaa aiheen nostamisesta neuvoston agendalle. Komissaari uskoi, että bioteknologian kautta löytyy ratkaisuja ja vaihtoehtoja kemialliselle torjunnalle. Viljelijät tarvitsevat kestäviä torjunta-aineita. Tämä ei ole täysin uusi asia viljelijöille, erityisesti luomutuottajille. Viljelijät ja biologisia torjunta-aineita tuottavat yritykset usein valittavat, että biologisten torjunta-aineiden markkinoille saattaminen on liian hidasta. Maatalouden strategisen dialogin raportissa peräänkuulutettiin lainsäädäntökehystä biologiselle torjunnalle. Raportissa toivottiin nopeampaa menettelyä lupien saamiseen ja isompia hallinnollisia resursseja ja laajempaa tietotaitoa hakemusten käsittelyyn. Komissio on parantanut lainsäädäntökehystä viime vuosien aikana ja komissio jatkaa tätä työtä. Komissio pyrkii lisää yksinkertaistamaan sekä luomaan kannustimia kehittämään biologisen torjunnan välineitä, jotta viljelijöillä olisi käytössään vaihtoehtoja.

Loppupuheenvuorossa **puheenjohtaja** totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja aiheesta käydyn keskustelun.

e) Tarve antaa asianmukaista lainsäädäntöä miehittämättömien ilma-alusten käytöstä maatalousjärjestelmien häiriönsietokyvyn parantamiseksi (16521/24) (Hörman, Uusitalo)
Portugalin tiedotusasia, jota Bulgaria, Espanja, Italia, Kroatia, Kypros, Latvia, Liettua, Romania, Ruotsi, Slovakia, Suomi, Tanska, Tšekki ja Viro tukevat

Portugali maaryhmän tukemana toi maatalous- ja kalastusneuvostoon julkisena käsitellyn tiedotusasian lainsäädännön kehittämisestä liittyen droonien käyttöön kasvinsuojeluaineiden levityksessä tausta-asiakirjan pohjalta.

Kasvinsuojeluaineiden lentolevitys on pääsääntöisesti kielletty EU:ssa, mutta jäsenvaltioilla on mahdollisuus myöntää poikkeuksia. Tekninen kehitys on kuitenkin tuonut lentolevityksen miehittämättömillä ilma-aluksilla ajankohtaiseksi. Droonien käytön mahdollistaminen sisältyi komission kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskevaan asetusehdotukseen (SUR), jonka komissio veti pois. Ehdotuksessa oli tarkoitus mahdollistaa droonilevitys tapauksissa, joissa riskit käytöstä ovat samalla tasolla tai alemmat verrattuna muihin levitystapoihin.

Portugali ehdottaa tiedotusasiassaan, SUR-asetusehdotukseen viitaten, että neuvosto kannustaisi komissiota antamaan säädösehdotuksen miehittämättömien ilma-alusten käytöstä kasvinsuojeluaineiden levityksessä. Portugali totesi esittelyssään, että aihe on tärkeä maatalouden kilpailukyvylle ja kestävyydelle. Maanviljelijöillä pitää olla mahdollisuus käyttää uusia innovaatioita ja teknologioita tuottavuuden parantamiseksi ja kansainvälisessä kilpailussa pärjätäkseen. Droonien hyötynä on myös, että ne mahdollistavat kasvinsuojeluaineiden levityksen kohdennetulla tavalla.

Lähes kaikki jäsenvaltiot (yhteensä 22 jäsenvaltiota Portugali mukaan lukien) pitivät puheenvuoron ja tukivat Portugalin aloitetta. Jäsenvaltiot totesivat, että tarvitaan lainsäädäntöä, joka mahdollistaisi droonien käytön kasvinsuojeluaineiden levityksessä. Viljelijöille pitää antaa mahdollisuus uuden

teknologian käyttöön. Droonien käyttö edistää täsmäviljelyä, joten on mahdollista käyttää vähemmän torjunta-aineita. Samalla pitää kuitenkin tehdä riskianalyysi ja levityksestä ei saa aiheutua haittaa ihmisille tai ympäristölle. Yksittäinen jäsenvaltio totesi, että voisi määritellä ja ottaa käyttöön myös muita innovatiivisia tekniikoita, kuten robottien käyttäminen. Toinen jäsenvaltio totesi, että droonien käyttö olisi hyödyllistä etenkin vaikeasti viljeltävillä alueilla.

Puheenvuorossaan komissaari Várhelyi totesi, että kasvinsuojeluaineiden käyttö ja erityisesti niiden levitys ilmateitse on herkkä aihe ja täytyy varmistaa, että se tehdään huomioon ottaen mahdolliset riskit ympäristölle ja ihmisten terveydelle. Drooneja käytetään jo nyt täsmäviljelyssä ja niillä on mahdollista vähentää kasvinsuojeluaineiden käyttöä. Jäsenvaltiot voivat jo nyt antaa kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön direktiivin pohjalta poikkeuksia, joilla ne voivat mahdollistaa kasvinsuojeluaineiden levityksen ilmateitse esim. droonien avulla. Droonien käyttö kasvinterveyden seurantaan ei vaadi poikkeuksia. Komissio veti SUR-asetusehdotuksen pois, kun parlamentti hylkäsi sen ja neuvostossakaan asiassa ei edetty. Neuvotteluiden aikana neuvostossa oli vaikea löytää ratkaisua moniin kysymyksiin, mukaan lukien kasvinsuojeluaineiden levitys ilmateitse sekä droonien käyttö. Komissio jatkaa asian pohtimista neuvoston ja sidosryhmien kanssa. Komissaari totesi, että mikäli jäsenvaltiot haluavat käyttää drooneja kasvinsuojeluaineiden levitykseen, voivat he toimia jo nykylainsäädännön kautta.

Loppupuheenvuorossa puheenjohtaja totesi, että puheenvuorojen perusteella on selvää, että rajoituksia droonien käytöstä pitää arvioida uudelleen. Viljelijät haluaisivat hyödyntää tätä teknologiaa. Puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja aiheesta käydyn keskustelun.

f) Bioteknologian potentiaali maatalouselintarviketeollisuuden alalla (16506/24) (Juhola)
Espanjan ja Tanskan tiedotusasia, jota Alankomaat, Portugali, Ruotsi, Suomi, Tšekki ja Viro tukevat

Tanska ja Espanja esittivät maaryhmän tukemana neuvoston julkisena käytyyn keskusteluun tiedotusasian bioteknologian potentiaalista maatalous- ja elintarvikesektorilla tausta-asiakirjan pohjalta.

EU:n biotekniikan ja biovalmistuksen edistämistä koskeva komission maaliskuussa 2024 julkaisema tiedonanto ja poliittiset suuntaviivat vuosille 2024–2029 ennakoivat "Biotech Act" -lakialoitetta. Biotekniikalla on merkittävä potentiaali erityisesti maatalous- ja elintarvikealalla, jossa se voi auttaa tuottamaan ruokaa kestävämmin ja tehokkaammin, pienemmillä panoksilla. Vahva biotekniikkateollisuus EU:ssa voi myös parantaa elintarvike- ja rehuhuoltoa, lisätä kilpailukykyä ja luoda uusia työpaikkoja.

Draghin raportti Euroopan kilpailukyvyn tulevaisuudesta korostaa innovaation merkitystä, mikä tukee myös EU:n maatalouden tulevaisuutta koskevan strategisen vuoropuhelun suosituksia. Innovatiiviset biotekniset ratkaisut maatalous- ja elintarvikealalla tulisi asettaa "Biotech Act" -valmistelun keskiöön. Monet nykyisin käytettävät biotekniikat, kuten maidon fermentointi jogurtiksi tai hiivan käyttö leivonnassa, perustuvat perinteisiin menetelmiin. Näiden luonnon omien työkalujen, kuten mikro-organismien, entsyymien ja bakteerien, hyödyntäminen on muovannut eurooppalaista ruokakulttuuria ja jatkaa merkityksensä säilyttämistä uusien kestävien tuotteiden ja prosessien kehittämisessä.

Biotekniikka tarjoaa ratkaisuja koko arvoketjuun: se voi parantaa kasvien vastustuskykyä, lisätä resurssitehokkuutta, vähentää ruokahävikkiä ja tukea kasvien suojaa. Uudet genomitekniikat ja niitä koskevat aloitteet osoittavat tietä tuleville innovaatioille. On kuitenkin tärkeää, että EU luo suotuisan toimintaympäristön biotekniikkateollisuudelle. Tanskan ja muiden jäsenvaltioiden esittämät vaatimukset sääntelyn innovaatioystävällisyyden lisäämisestä maatalous- ja elintarvikealalla saivat tukea neuvoston kokouksissa syyskuussa 2023 ja toukokuussa 2024.

Ensimmäinen askel olisi EU-lainsäädännön virtaviivaistaminen, jota komissio suunnittelee tutkivansa. Nykyiset sääntelyesteet vaikeuttavat uusien biopohjaisten ratkaisujen markkinoille pääsyä. Näiden esteiden poistaminen, ympäristön ja elintarviketurvallisuuden suojaa vaarantamatta, voisi tehdä EU:sta houkuttelevamman tutkimuksen, tuotannon ja kehityksen näkökulmasta – hyödyttäen koko unionia.

Useat jäsenvaltiot tukivat puheenvuoroissaan sääntelyn muuttamista tai purkamista, jotta voidaan luoda innovaatioita ja nopeuttaa niiden käyttöönottoa. Samalla kuitenkin korostettiin, että prosessissa on pidettävä huolta ruokaturvasta, jossa ei voida tehdä myönnytyksiä. Bioteknologiset ratkaisut nähtiin mahdollisuutena parantaa kilpailukykyä, tukea viljelijöitä ja yrityksiä kestävien ratkaisujen käyttöönotossa sekä laajemmin kestävyystavoitteiden saavuttamisessa. Bioteknologia nähtiin myös mahdollisena ratkaisuna maatalouden nykyisiin haasteisiin. Bioteknologiaa pidettiin myös mahdollisena ratkaisuna edistää kasvilajien parempaa sopeutumista erilaisiin tai haasteellisiin ympäristöihin. Puheenvuoroissa tuotiin esille myös tarve huomioida alueellinen erilaisuus sekä tarve säilyttää maanviljelijöiden vapaus valita toimintatapansa.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin Tanskaa ja Espanjaa tärkeän asian ottamisesta keskusteluun. Bioteknologialla on paljon potentiaalia maatalous- ja elintarvikesektorilla. Sen avulla voidaan ratkaista monia sektorin kohtaamia haasteita. Suomi kannattaa lämpimästi sitä, että komissio teettää tutkimuksen siitä, kuinka asiaan liittyvää EU-lainsäädäntöä voitaisiin sujuvoittaa entisestään. Komission olisi myös huomioitava tulevassa bioteknologian lainsäädännössä kattavasti myös maatalous- ja elintarvikeala. On tärkeää, että EU:n lainsäädäntö on sellaista, että se edistää innovaatioita ja investointeja bioteknologiaan. Muuten EU ei pysy kilpailijoidensa perässä ja menettää kilpailukykyään. Lisäksi puheenvuorossa todettiin, että Suomi tukee vahvasti NGT-asetuksen neuvotteluiden jatkamista.

Puheenvuorossaan komissaari Várhelyi toi esille puheenjohtaja von der Leyenin tuoneen esille poliittisissa suuntaviivoissaan komissiolle haluavansa Euroopan käyttävän täysimääräisesti hyväkseen bioteknistä vallankumousta, jota tukevat tekoäly ja digitaaliset välineet. Bioteknologialla voidaan edistää osia taloudestamme viljelystä ja metsän hoidosta energiaan ja terveydenhoitoon
Uusi komissio pyrkii ylläpitämään Euroopan kilpailukykyä myöskin kehittämällä bioteknologiaa merkittävästi. Innovaatiot bioteknologiassa ja biovalmistuksessa voivat myötävaikuttaa tavoitteen saavuttamisessa. Samalla bioteknologia ja muut innovaatiot voivat tukea EU:n ponnistuksia ajatellen kestävyyttä ja viljelijöiden elinkeinoa. On saatava aikaan innovatiivisystävällinen toimintaympäristö.
Várhelyi kertoi, että komissio tulee ehdottamaan uutta asetusta, jolla helpotetaan uusien genomitekniikkatuotteiden markkinoille tuontia. Bioteknologian saantia tehtaisiin ja sitä kautta markkinoille on tuettava. Komissio tarkastelee, miten säädöksillä voitaisiin helpottaa tuotekehitystä strategisilla alueilla, kuten kliininen kehitys, valmistusteknologia, biologiset lääkkeet, mukaan lukien. Komissio laittaa vielä vuonna 2024 vielä alulle selvityksen, jossa tarkastellaan, miten voidaan virtaviivaistaa ja purkaa sääntelykehyksiä, jotka liittyvät markkinoille pääsyyn bioteknologiassa ja biovalmistusteollisuudessa. Jäsenvaltiolla mahdollisuus osallistua selvityksen tekoon osallistumalla kuulemismenettelyihin.

Loppupuheenvuorossa puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja aiheesta käydyn keskustelun.

g) Eläinten hyvinvointia koskevan EU:n lainsäädännön tarkistaminen (16562/24) (Hörman)
Ruotsin tiedotusasia, jota Itävalta, Saksa, Slovenia, Suomi ja Tanska tukevat

Ruotsi esittää maaryhmän tukemana neuvoston julkisena käytyyn keskusteluun tiedotusasian eläinten hyvinvointia koskevan EU:n lainsäädännön tarkistamisesta tausta-asiakirjan pohjalta.

Tausta-asiakirjan mukaisesti yhteiskunta odottaa yhä enemmän turvallisesti ja eläinten hyvinvointi huomioiden tuotettua ruokaa, ja tämä kysyntä kasvaa tulevaisuudessa. Korkea eläinten hyvinvoinnin taso edistää eläinten terveyttä, parantaa tuottavuutta ja vähentää antibioottien käytön tarvetta. Onkin rohkaisevaa, että One Health -lähestymistapa ja eläinten hyvinvointi ovat osa EU:n terveys- ja eläinten hyvinvointiasioista vastaavan komissaarin tehtäviä.

Uuden eläinten hyvinvointia koskevan lainsäädännön tulisi perustua uusimpaan tieteelliseen tietoon ja teknologisiin innovaatioihin. Lisäksi on ratkaistava EU:n jäsenvaltioiden väliset puutteet lainsäädännön toimeenpanossa ja noudattamisessa. Johdonmukainen soveltaminen on tärkeää eläinten hyvinvoinnin parantamiseksi ja tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomiseksi.

On myönteistä, että eläinten hyvinvointia kuljetuksissa sekä koirien ja kissojen hyvinvointia ja jäljitettävyyttä edistetään. EU:n maatalouden tulevaisuuden strateginen vuoropuhelu suosittaa eläinten hyvinvointilainsäädännön tarkistamista, ja toivotaan, että uusi Euroopan komissio asettaa tämän etusijalle. Tämä sisältäisi myös aiempien ehdotusten edistämisen ja Euroopan kansalaisaloitteen *End the Cage Age* lupausten toteuttamisen.

Lainsäädännön uudistaminen olisi keskeinen askel kohti yhteisiä tavoitteita, kuten vihreää siirtymää ja kestävien ruokajärjestelmien kehittämistä. Näiden järjestelmien tulisi yhdistää korkea eläinten hyvinvointi, ruokaturva ja kuluttajien odotukset kilpailukykyiseen tuotantoympäristöön. Euroopan komissiota kehotetaan pikaisesti esittämään loput ehdotukset kunnianhimoisen eläinten hyvinvointilainsäädännön uudistamiseksi ja sisällyttämään ne vuoden 2025 työohjelmaan.

Ruotsin lisäksi puheenvuoronsa pitivät 14 jäsenvaltiota, joissa kiitettiin tärkeän asian nostamisesta keskusteluun. Puheenvuoroissa todettiin, että lainsäädännön kehittämiselle on tarve. Joillekin eläimille ei ole olemassa omaa erillislainsäädäntöä ja joidenkin osalta lainsäädäntö on vanhentunut. Joissakin puheenvuoroissa toivottiin hyvinvointimerkintöjen kehittämistä. Uudistamisen toivotaan perustuvan tieteeseen ja vaikutustenarviointiin. Lainsäädännön pitää olla tasapuolista ja taattava tasavertaiset toimintaedellytykset toimijoille. Kolmansista maista tapahtuva tuonti pitää ottaa huomioon ja tuontituotteilta pitää edellyttää samoja vaatimuksia kuin EU:n omalle tuotannolle. Osassa puheenvuoroissa edellytettiin riittäviä siirtymäaikoja ja paikallisten olosuhteiden tarkempaa huomioimista. Yksittäisissä puheenvuoroissa todettiin lainsäädännön vaatimusten olevan jo nyt korkeita ja mahdollista etenemistä pitää harkita.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin tärkeän asian esiin nostamisesta. Eläinten hyvinvointi on tärkeä osa vastuullista eläintuotantoa ja lainsäädännön on oltava ajantasaista ja perustuttava tuoreeseen tieteelliseen tietoon ja tekniseen kehitykseen. Lainsäädännön uudistuksen tärkeä tavoite tulee olla lainsäädännön tasapuolinen toimeenpano, tämä on olennainen osa hyvin toimivia sisämarkkinoita. Eurooppalaisen elintarviketuotannon kilpailukyvyssä on otettava huomioon myös reilu toimintaympäristö EU:n omien korkeiden tuotantostandardien ja kolmansista maista tuotavien tuotteiden välillä. Uudistuksessa on tärkeää varmistaa, että kolmannet maat noudattavat samoja eläinten hyvinvointivaatimuksia tuotteissaan, jotka tuodaan EU:n alueelle. Puheenvuorossa esitettiin komissiolle jo annetuista lainsäädäntöehdotuksista ja kannustettiin lainsäädännön päivittämisen jatkotyöhön. Jo nyt osa jäsenvaltioista on uudistanut lainsäädäntöään paremmin nykypäivän vaatimuksia vastaavaksi. Eläinten hyvinvointilainsäädäntöuudistusta ei pidä jättää puolitiehen ja jättää hyödyntämättä jo sen eteen tehtyä perusteellista työtä. Tarvitsemme vanhentuneen lainsäädännön päivitystä 2020-luvulle.

Komissaari Várhelyi kiitti aiheen nostamisesta keskusteluun. On selvää, että eläinten hyvinvointi tukee eläinten terveyttä ja vähentää lääkintää ja siten mikrobilääkeresistenssiä. Eläinten hyvinvointilainsäädäntöä tullaan uudistamaan tieteen pohjalta ja otetaan huomioon kestävyys sekä sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat. Sisämarkkinoiden toimintaedellytykset ovat tärkeitä ja uudistukset ovat tasapainoisia ja edetään asteittain. Uudistukset eivät tule vaarantamaan maataloustuottajien asemaa ja tuottajia kuunnellaan.

Loppupuheenvuorossaan puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja aiheesta käydyn keskustelun.

h) Käsitteen ”hyväntekeväisyyteen liittyvä elintarvikealan toimija” lisääminen eurooppalaiseen elintarvikelainsäädäntöön (16512/24) (Juhola)
Saksan tiedotusasia, jota Espanja, Kypros, Latvia, Luxemburg ja Tanska tukevat

Saksa esitteli maaryhmän tukemana neuvoston julkisena käytyyn keskusteluun tiedotusasian käsitteen ”hyväntekeväisyyteen liittyvä elintarvikealan toimija” lisääminen eurooppalaiseen elintarvikelainsäädäntöön tausta-asiakirjan pohjalta. Saksa esittää, että ruokahävikin vähentämiseksi ja ruoka-avun jakamisen helpottamiseksi selvitettäisiin kaupan alaa ja lahjoitusprosessissa toimivia hyväntekeväisyysjärjestöjä koskevia erityissäännöksiä.

Jäsenvaltiot pitivät aihetta tärkeänä avun jakamisen helpottamiseksi sekä hävikin vähentämiseksi. Useat jäsenvaltiot pitivät aloitetta hyvänä ja kannattivat erillisen ”ruokalahjoittajan”määritelmän käyttöönottoa ruokahävikin vähentämiseksi ja ruoka-avun jakamisen helpottamiseksi. Useat jäsenvaltiot kertoivat oikeudellisista ja hallinnollisista haasteista tai jopa esteistä, jotka hankaloittavat avun jakamista. Jäsenvaltiot kannattivat toimia, joilla näitä haasteita voitaisiin poistaa. Monet toivat kuitenkin esille tarpeen huomioida riittävän elintarviketurvan ylläpito. Yleisesti esitystä tuettiin laajasti.

Suomen puheenvuorossa kiitettiin tärkeän asian esiin nostamisesta. Suomi on sitoutunut puolittamaan elintarvikejätteen määrän vuoteen 2030 mennessä. Tätä varten Suomessa on tehty useita konkreettisia toimenpiteitä. Elintarvikejätteen ja ruokahävikin seurantajärjestelmän rinnalle on Suomessa perustettu kansallinen hävikkitiekartta, joka tähtää ruokahävikin puolittamiseen. Suomen puheenvuorossa todettiin, että voimassa olevan EU-lainsäädännön puitteissa elintarvikkeita voivat luovuttaa ruoka-apuun kaikki elintarvikealan toimijat. Ruoka-aputoimijat kuuluvat elintarvikevalvonnan piiriin, mutta ruoka-avulle voidaan kuitenkin sallia kaupallisesta toiminnasta poikkeavia toimintatapoja. Elintarvikkeiden turvallisuudesta ei voi missään tapauksessa tinkiä ja vastuu siitä on sekä ruokaa lahjoittavilla yrityksillä, että ruokaa jakavilla hyväntekeväisyysjärjestöillä. Vaikka ruokahävikin vähentäminen on edelleen tärkeää, Suomi ei pidä tarpeellisena määritellä ruoka-aputoimijoita erilliseksi toimijaryhmäksi. Monet ruoka-aputoimijat toimivat vapaaehtoispohjalta. On tärkeää välttää ylimääräistä byrokratiaa, joka vaikeuttaisi toimijoiden työtä. Kansalaisjärjestöjen ja seurakuntien ruoka-aputyöllä on ruoan jakamisen lisäksi sosiaalinen ja syrjäytymistä ehkäisevä vaikutus, kun ihmiset tulevat yhteen ruoan äärelle. Suomessa Ruokavirasto on julkaissut ohjeen ruoka-apuun luovutettavista elintarvikkeista. Suomessa hallitus on vakinaistanut ruoka-aputoimijoiden vuotuisen, 3 miljoonan euron rahoituksen, jota voi käyttää esimerkiksi lahjoitetun ruuan jakelun ja yhteisöruokailujen järjestämiseen ja kylmälaitteiden hankintaan.

Puheenvuorossaan DG SANTEn pääjohtaja Sandra Gallina totesi elintarvikehävikin olevan selkeästi tärkeä aihe tänä päivänä. Tällä hetkellä trilogineuvotteluissa on käsitelty komission ehdotusta, jossa asetettaisiin sitovat tavoitteet hävikin vähentämiseksi vuoteen 2030 mennessä, ja ehdotuksen uskotaan menevän läpi nopeasti. Tarvitaan selkeämpää kuvaa siitä minkälaisia esteitä hyväntekeväisyysjärjestöillä ja elintarvikealantoimijoilla on. Lahjoitukset ovat jatkuvasti prioriteettiaihe ruokahävikkiä käsittelevällä eurooppalaisella foorumilla. Tällä foorumilla on myös alaryhmä, jossa käsitellään lahjoitusten esteitä ja alaryhmässä keskustellaan myös tästä Saksan ehdotuksesta. Erilaisia ratkaisuja haetaan ja ohjeistusta tullaan ajantasaistamaan.

Loppupuheenvuorossa puheenjohtaja totesi neuvoston saaneen tiedoksi esitetyn asiakohdan ja aiheesta käydyn keskustelun.

Suomen edustajat
Ministeri Essayah, ea. Mattila, Uusitalo, MMM; Fant, VNK; Hirvonen, Kallio, Hörman, Kytölä, Ratasvuori, Valonen, Juhola, EUE

Asiakirjat
Mainittu asiakohdittain

Liitteet -

Viite -